

Koronaviruspandemian vaikutukset esiintyvien taiteilijoiden työllisyyteen – tarkastelussa artistit ja freelancemuusikot

Tuukka Jaakola

Tekijä(t) Tuukka Jaakola	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Opinnäytetyön nimi Koronaviruspandemian vaikutukset esiintyvien taiteilijoiden työllisyyteen – tarkastelussa artistit sekä freelancemuusikot	Sivu- ja liitesivumäärä 35+1
<p>Tämä opinnäytetyö valmistui vuoden 2021 aikana, ja sen tarkoituksena on selvittää, millä tavoin edelleen vallitseva koronaviruspandemia on vaikuttanut esiintyvien taiteilijoiden, tarkemmin rajattuna artistien sekä freelancemuusikoiden työllisyystilanteeseen Suomessa. Avaan työssä myös yritysten toimintaympäristön käsitettä, sitä mistä yritysten toimintaympäristö koostuu sekä miten koronapandemia on vaikuttanut musiikki- ja tapahtuma-alan yritysten toimintaympäristöön suomessa, ja mitä vaikutuksia sillä on ollut alalla työskenteleville muusikoille sekä artisteille.</p> <p>Tätä lausetta kirjoittaessa koronaviruspandemia on vaikuttanut ympäri maailmaa kohta lähes kahden vuoden verran, ja sen vaikutukset musiikki- ja tapahtuma-alalle ovat olleet massiivisia, ja ala on hätää kärsimässä. Hallituksen ja aluehallintoviraston asettamat kokoontumisrajoitukset ovat rajoittaneet musiikki- ja tapahtuma-alan toimijoiden mahdollisuudet harjoittaa liiketoimintaa minimiin, ja tukitoimia kaivataan kipeästi. Työssä toteutettavien haastatteluiden sekä teoriaosuuden pohjalta pyrin selvittämään musiikki- ja tapahtuma-alan nykyisen tilanteen, sekä miltä alan tulevaisuus mahdollisesti tulee näyttämään. Tutkimukseen liittyvät teemahaastattelut toteutettiin vuoden 2021 toukokuussa, ja niissä haastateltiin kolmea musiikkialalta elantonsa saavaa artistia tai muusikkoa. Tutkimuksen tulokset ovat linjassa pandemian aiheuttamien haasteiden, kuten elinkeinon harjoittamisen estymisen kanssa. Tutkimuksessa selvisi myös, että vaikka alan toimijat näkevät tulevaisuuden vielä epäselvänä, ovat tulevaisuudennäkymät ammatinharjoittamisen suhteen vielä toiveikkaita, ja tilanteen uskotaan parantuvan lähitulevaisuudessa.</p>	
Asiasanat Covid-19, Pandemia, Toimintaympäristöt	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Tutkimuksen luonne ja tutkimusongelma.....	2
1.2	Työn rajaukset	2
1.3	Opinnäytetyön rakenne	3
2	Musiikkiteollisuus ja alan yritysten toimintaympäristöön vaikuttavat tekijät	4
2.1	Yritysten toimintaympäristöön vaikuttavat tekijät	4
2.2	Musiikkiteollisuus käsitteenä	6
2.3	Musiikkiteollisuuden digitalisaatio	8
2.4	Digitalisaation tuomat muutokset artistien ja muusikoiden ansaintamalleihin	9
2.5	Miten koronavirus on muuttanut musiikki- ja tapahtuma-alan yritysten toimintaympäristöä	11
3	Koronaviruksen vaikutukset musiikki- ja tapahtuma- alalla	12
3.1	Pandemian vaikutukset freelancemuusikoille	15
3.2	Alalle suuntautuvat tukitoimenpiteet	16
4	Tutkimuksen toteuttaminen	18
4.1	Tiedonkeruumenetelmä	18
4.2	Taustatiedot haastateltavista.....	19
5	Tutkimustulokset	20
6	Johtopäätökset.....	26
6.1	Lähtöleveysuuden näkymät.....	27
6.2	Opinnäytetyön arviointi sekä yhteenveto.....	29
	Lähteet.....	31
	Liitteet	36

1 Johdanto

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää edelleen vallitsevan koronaviruspandemian vaikutuksia esiintyvien taiteilijoiden työllisyyteen, tarkemmin rajattuna artistien sekä freelancemuusikoiden työllisyystilanteeseen. Pandemia on runnellut useita toimialoja kovalla kädellä, ja musiikki- ja tapahtuma-ala on matkailu- ja ravintola-alan ohella kärsinyt suurimmat tappiot erilaisten hallituksen asettamien rajoitusten myötä, joilla on pyritty hillitsemään pandemian leviämistä. Tässä työssä tutkin myös sitä, millä tavoin pandemia on vaikuttanut tapahtuma- ja musiikkialalla toimivien yritysten toimintaympäristöön, joka vaikuttaa myös alalla toimivien ihmisten, sekä yksityisten elinkeinoharjoittajien toimintaan. Pyrin käyttämään mahdollisimman ajankohtaista tietoa työssä käsiteltävien aiheiden osalta, vaikka tilanne elää pandemian ja rajoitusten osalta jatkuvasti. Toteutan tässä opinnäytetyössä myös kvalitatiivisen tutkimuksen, jonka perusteella saadaan tarkempaa tietoa koronaviruspandemian vaikutuksista artistien sekä freelancemuusikoiden elämään haastatteluiden muodossa.

Keväällä 29.1.2020 uutisoitiin ensimmäisen kerran suomessa todetusta positiivisesta koronavirustartunnasta (Covid-19), lapin keskussairaalassa (THL, 1/2020a.) Aluksi viruksen leviämiseen ei suhtauduttu vakavasti, sillä sen todellista vaaraa ei vielä ymmärretty. Virus kuitenkin levisi nopeasti ympäri maailmaa mm. Lentoliikenteen sekä turismin mukana, ja se julistettiin maailmanlaajuiseksi pandemiaksi maaliskuussa 2020. (THL, 2020a.)

Suomen hallitus totesi 13.3.2020 keskusteltuaan tasavallan presidentin kanssa tilanteesta ottavansa valmiuslain käyttöön suomessa koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vuoksi. Kevään 2020 aikana hallitus toteutti useita eri rajoittamistoimenpiteitä koskevia linjauksia ja antoi eduskunnalle valmiuslain soveltamisasetuksia, käyttöönottoasetuksia sekä näiden kumoamisasetuksia. Koronavirustilanne kuitenkin helpottui kesään 2020 mennessä, ja 15.6.2020 valtioneuvosto antoi valmiuslain toimivaltuuksien käytön kumoamisasetukset, ja totesi etteivät maassa vallitse enää valmiuslain 3§:ssä tarkoitetut poikkeusolot. (Eduskunta, 2021.)

Melko normaalin kesän jälkeen koronavirustilanne kuitenkin paheni syksyllä 2020, jolloin suomessa ymmärrettiin koronavirustaudin toisen aallon iskeneen suomeen, eli tartuntamäärät lähtivät nousemaan syksyn myötä. Vuoden 2021 alkuun mennessä tartuntamäärät saatiin pidettyä suhteellisen vakaana, mutta helmikuun lopulla tartuntatau-

titilanteen uudelleen pahentuessa, hallitus joutui tekemään päätöksiä tiukemmista toimenpiteistä. Yhteistoiminnassa presidentin kanssa hallitus totesi suomen olevan jälleen poikkeusoloissa koronatilanteen vuoksi, ja poikkeusolot tulivat voimaan 1.3.2021 valmiuslain tullessa myös uudelleen käyttöön. (Eduskunta, 2021.)

Valtioneuvosto antoi 27.4.2021 päätöksen valmiuslain toimivaltuuksien käytön kumoamisesta, ja totesi että maassa eivät enää vallitse valmiuslain 3§:ssä vallitsevat poikkeusolot. Hallitus katsoi, että pandemia on hallittavissa viranomaisten omien toimivaltuuksien avulla. (Eduskunta, 2021.)

1.1 Tutkimuksen luonne ja tutkimusongelma

Tutkimus on luonteeltaan laadullinen, ja sen avulla pyritään saamaan vastaus valitsemaani pääongelmaan, joksi muodostui seuraavanlainen kysymys: **Miten koronaviruspandemia on vaikuttanut esiintyvien artistien sekä freelancemuusikoiden työllisyyteen?**

Alaongelmiksi työssä muodostuivat seuraavat kysymykset:

1. Miten esiintymisten peruminen on vaikuttanut artistien sekä freelancemuusikoiden toimeentuloon?
2. Millä tavoin erilaiset koronaan liittyvät rajoitukset ovat vaikuttaneet muusikoiden sekä artistien toimintatapoihin?
3. Minkälaisia uusia toimintamalleja pandemia on synnyttänyt?
4. Musiikkialan ahdinko: kuinka kauan ala kestää nykyistä tilannetta, ja miltä tulevaisuus näyttää artistien sekä muusikoiden työmahdollisuuksien suhteen?

1.2 Työn rajaukset

Vaikka monet eri toimialat ovat kärsineet pandemian vaikutuksista, tutkin tässä työssä sen vaikutuksia musiikki- ja tapahtuma-alalla toimiviin yrityksiin, pandemian myötä tapahtuneisiin muutoksiin niiden toimintaympäristössä sekä pyrin löytämään vastauksen valitsemaani pääongelmaan haastatteluiden sekä tietoperustan kautta. Koska esiintyvien taiteilijoiden kirjo on erittäin laaja, keskityn tässä siihen, miten koronaviruspandemia on vaikuttanut esiintyvien, musiikkia esittävien artistien sekä freelancemuusikoiden työllisyystilanteeseen Suomessa. Avaan myös yritysten toimintaympäristön käsitettä, sekä käsittelen siihen vaikuttavia ulkoisia sekä sisäisiä tekijöitä.

1.3 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyön rakenne koostuu kuudesta eri pääluvusta: Johdannosta, missä esitellään tutkimuksen luonne sekä tutkimusongelma, työn rajauksista sekä esitellään opinnäytetyön rakenne. Seuraava pääluku on Musiikkiteollisuus ja sen alan yritysten toimintaympäristöön vaikuttavat tekijät, jonka alaluvuissa tarkastellaan ensin yleisesti tekijöitä jotka vaikuttavat yritysten toimintaympäristön muodostumiseen tai muuttumiseen. Työssä käsitellään myös mitä musiikkiteollisuus tarkoittaa käsitteenä, miten digitalisaatio on vaikuttanut musiikkiteollisuuden toimintamalleihin sekä digitalisaation tuomia muutoksia artistien sekä muusikoiden ansaintamalleihin.

Seuraavassa pääluvussa Koronaviruksen vaikutukset musiikki- ja tapahtuma-alalla tutkitaan koronan vaikutusta esiintyvien artistien sekä freelancemuusikoiden työllisyyteen sekä tutkitaan alalle suuntautuvia tukitoimenpiteitä. Opinnäytetyössä toteutettu kvalitatiivinen tutkimus koostuu tutkimusosiosta, haastatteluista, tutkimustuloksista, johtopäätöksistä, lähitulevaisuuden näkymistä. Lopuksi suoritetaan opinnäytetyön arviointi sekä yhteenvedo. Työssä siis edetään ensin yleisen yritysten toimintaympäristöön liittyvän teorian kautta siihen, miten koronavirus on vaikuttanut tietyn alan toimintaan. Tämän jälkeen suoritetaan varsinainen haastattelu, missä kuullaan omakohtaista tietoa koronan vaikutuksista työllisyystilanteeseen musiikin tekijöiltä sekä esittäjiltä itseltään. Seuraavaksi esitellään tutkimuksen tulokset, ja pohditaan miltä tulevaisuus saattaa näyttää musiikkialalla. Lopuksi arvioidaan miten opinnäytetyöprosessin teko sujui omasta mielestäni, ja suoritetaan yhteenvedon koko työstä.

2 Musiikkiteollisuus ja alan yritysten toimintaympäristöön vaikuttavat tekijät

Yrityksen toimintaympäristö rakentuu kaikista niistä tekijöistä, jotka tavalla tai toisella liittyvät sen toimintaan. Toimintaa määrittelee suuri määrä erityyppisiä tekijöitä, joita ovat palvelut, tavarat, maaperä, ympäristö raha, yrityksessä työskentelevät ihmiset, yhteiskunnan yritystoimintaa säätelevät lait sekä määräykset ja säädökset. Yrityksen toimintaympäristö on monin tavoin sidoksissa koko yhteiskunnan toimintaan. Yrityksen toiminnassa tapahtuvat muutokset, esimerkiksi tekninen kehitys, vaikuttavat koko lähiympäristöön ja usein laajemminkin koko maailman yhteiskunnalliseen kehitykseen. Toisaalta yhteiskunnan eri aloilla tehdyt päätökset, esimerkiksi sosiaalipoliittiset ratkaisut, vaikuttavat yrityksen toimintaan. (Hulkko & Passoja & Piira & Vuoristo 1998, 20.)

Kun analysoidaan yrityksen toimintaympäristöä, voidaan erottaa toisistaan erityisesti yrityksen lähiympäristö eli mikroympäristö ja laaja makroympäristö eli ulkoinen ympäristö. Yrityksen lähiympäristö koostuu potentiaalisista asiakkaista, yhteistyökumppaneista ja kilpailijoista sekä muihin keskeisiin sidosryhmiin liittyvistä asioista. Makroympäristö taas tarkoittaa laajempia, markkinoilla vallitsevia teknisiä, poliittisia ja taloudellisia, ja demografisia eli väestön rakenteeseen liittyviä tekijöitä sekä lainsäädännöllisiä piirteitä ja edellytyksiä. Pysyäkseen kehityksessä mukana, on yrityksen kyettävä mahdollisimman kattavasti arvioimaan näitä tekijöitä ja analysoimaan niiden vaikutusta omaan toimialaansa sekä liiketoimintaansa. (Viitala & Jylhä 2013. Luku 4.4)

2.1 Yritysten toimintaympäristöön vaikuttavat tekijät

Toimintaympäristöön liittyvät vaikuttavat tekijät saattavat poiketa suuresti eri maissa, ja niitä ovat esimerkiksi:

- Teknologiset tekijät
- Taloudelliset, poliittiset ja lainsäädännölliset tekijät
- Sosiaaliset tekijät ja kulttuuritekijät
- Kilpailulliset tekijät
- Eettiset ja ekologiset tekijät
- Globalisaatio
- Megatrendit

Taloudellisen toimintaympäristön keskeisen tekijän muodostaa kokonaisostovoima, johon vaikuttavat kulutuksen rakenteen muutokset, suhdanteet, velkaantuminen, sääntäminen, kuluttajien tulot sekä erilaiset kansainväliset sopimukset. Kokonaistalouden ongelmat, kuten esimerkiksi korkea korkotaso, vaihtotaseongelmat sekä huono työllisyystilanne heijastuvat myös usein yrityksen kysyntään. Taloudellinen toimintaympäristö säätelee myös yrityksen toimintamahdollisuuksia muun muassa yrittämisen vapauden, sopimusvapauden, verotuksen sekä talouspolitiikan kautta. Yleisesti ottaen yritysten kaupankäynti on vapautunut eri maissa monin tavoin, eivätkä tiukat viranomaismääräykset sido yritysten päätöksiä yhtä paljon kuin ennen. (Viitala & Jylhä, 2013. Luku 4.4)

Myös globalisaatiolla on suuri merkitys yritysten toimintaympäristön vaikuttavana tekijänä, sillä sen avulla globaali talous kykenee toimimaan lähes yhtenä yksikkönä reaaliajassa maapallonlaajuisesti. Käytännössä rajattomalla maailmantaloudella on ratkaiseva vaikutus yritysten toimintaan. Markkinoiden laajeneminen merkitsee sekä kilpailun että potentiaalisten asiakkaiden määrän lisääntymistä, ja kilpailu on entistä intensiivisempää ja ulottuu syvemmälle yhteiskunnissa kuin koskaan aiemmin historiassa. Se on verkostomaista, ja eri tavalla yksilöiden välistä mm. Internetin sekä sosiaalisen median myötä. (Viitala & Jylhä, 2013. Luku 4.4)

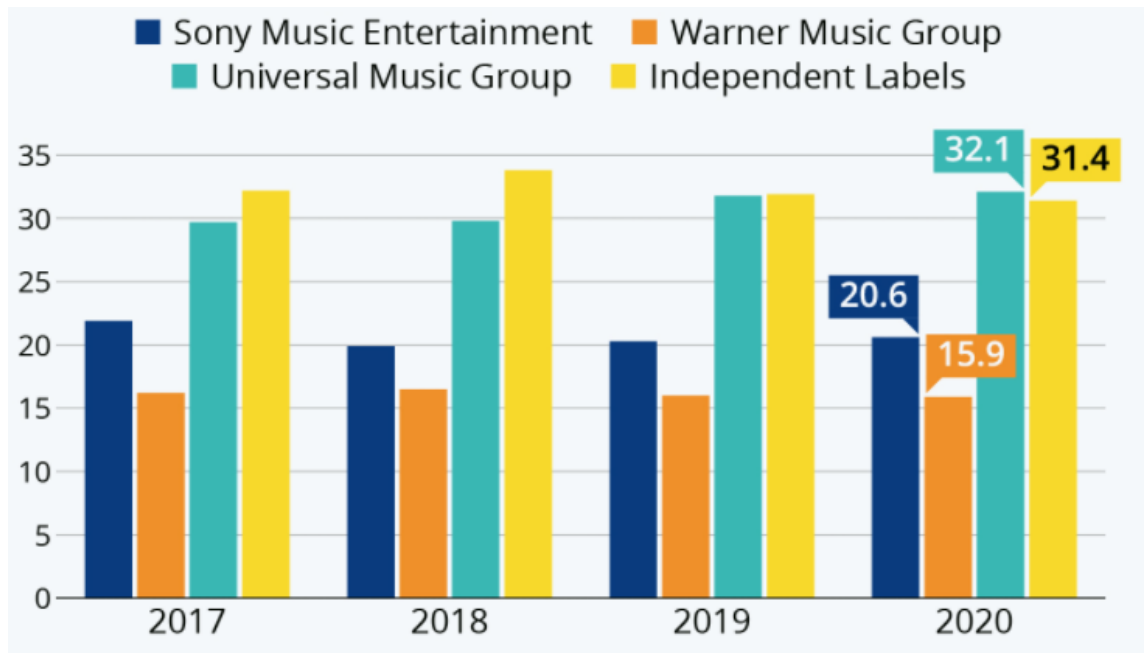
Eettisten sekä ekologisten tekijöiden merkitys on myös kasvanut vuosi vuodelta, ja asiakkaat vaativat yritysten toiminnalta eettistä kestävyyttä. Ympäristöystävälliset tuotanto- ja toimintatavat, sekä eläinkokeista ja lapsityövoimasta kieltäytyminen ovat nousseet yrityksen arvon mittareiksi asiakkaan silmissä. Yhä useammat yritykset näyttävät sosiaalisen vastuunsa tuotemerkeissään, sekä ne miettivät entistä tarkemmin mitä yhteiskunnallisia asioita ne tukevat, tai keitä ne käyttävät markkinoinnissaan. Yritykset pyrkivät myös toiminnassaan analysoimaan trendejä sekä megatrendejä aktiivisesti, sillä niiden avulla yritykset pyrkivät lisäämään tietoisuuttaan esimerkiksi kulutuksesta, käytännöistä tai esimerkiksi ympäristön tilasta, jotta ne osaisivat varautua paremmin muutoksiin. (Viitala & Jylhä, 2013. Luku 4.4)

2.2 Musiikkiteollisuus käsitteenä

Musiikkiteollisuus pitää sisällään valtavan määrän alan eri toimijoita, joihin lukeutuvat esimerkiksi levy-yhtiöt, musiikkikustantajat, radio- ja televisiotuotanto. Musiikkiteollisuuden käsite muodostuu teollisesti toimivien elinkeinoelämän haarojen kokonaisuudesta, jotka osallistuvat musiikin tuottamiseen. (Finto, 2021.)

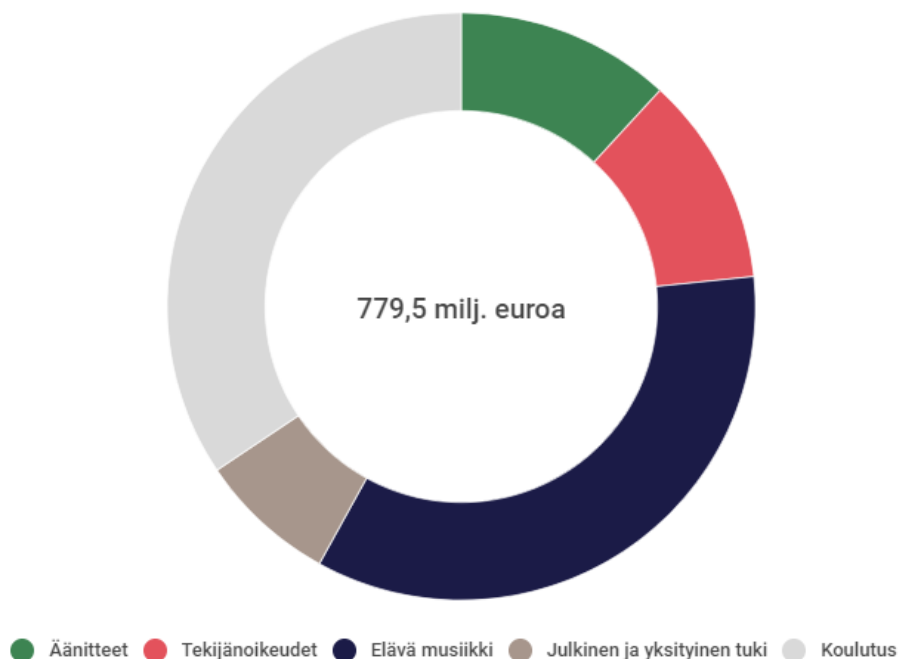
Suomalaisella musiikkikentällä eri markkinaosuudet keskittyvät vahvasti kolmen eri monikansallisen levy-yhtiön välille, jotka keskittyvät äänitallenteiden tuotantoon, valmistamiseen ja jakeluun, sekä niiden markkinointiin. Monikansallisuutensa vuoksi nämä yhtiöt pyrkivät myös panostamaan vientimusiikkiin, eli luomaan artisteja jotka pärjäisivät myös ulkomaiden markkinoilla. Näitä monikansallisia yrityksiä ovat Warner, Universal sekä Sony Music Entertainment. Musiikintuottajien etujärjestö IFPI arvioi suomen markkinaosuuksien perusteella Universalin (37 %) suurimmaksi levy-yhtiöksi vuonna 2020. Warnerin prosentuaalinen markkinaosuus oli 30 %, ja Sony sijoittui kolmanneksi 28 % osuudellaan. Riippumattomien pienlevy-yhtiöiden osuus markkinoista oli 5 %, joten markkinat ovat vahvasti kolmen suuren levy-yhtiön hallinnassa.

Globaalisti katsottuna levy-yhtiöiden väliset suhdanteet vaihtelevat kuitenkin isosti. Statistan vuoden 2021 syyskuussa julkaistussa artikkelissa kerrotaan levy-yhtiö Universalin dominoivan markkinoita levymyynnin sekä suoratoistomäärien suhteen verrattuna Sonyyn sekä Warneriin vuoden 2020 osalta. Universalin 32,1 % osuus kokonaismarkkinasta (Kuvio 1.) on reilusti suurempi suhteutettuna kahteen muuhun isoon levy-yhtiöön Sonyyn (20,6 %), sekä Warneriin (15,9 %). Globaalisti katsottuna myös pienempien, yksityisten toimijoiden osuus suoratoistomääristä sekä levymyynnistä on suurempi suomeen verrattuna, mutta tänä vuonna myös yksityisten toimijoiden prosentuaalinen markkina- osuus jäi Universalille toiseksi 31,4 % prosenttiosuudellaan.

Kuvio 1. Suurimpien levy-yhtiöiden maailmanlaajuiset markkinaosuudet digitaalisten ja fyysisten painosten myynnin osalta prosentuaalisesti. Kuvankaappaus sivustolta Statista.com.

Suomen musiikkialan kokonaisarvoksi vuonna 2020 muodostui 779,5 miljoonaa euroa (Kuvio 2.) Tästä määrästä musiikkialan ydinsektorien osuus, eli äänitteiden, tekijänoikeuksien, elävän musiikin sekä julkisen ja yksityisen tuen osuus oli 509 miljoonaa euroa, sekä koulutuksen arvoksi laskettiin 270 miljoonaa euroa.

Kuvio 2. Suomen musiikkialan kokonaisarvo vuonna 2020. Kuvakaappaus sivustolta musicfinland.fi.

Musiikkialan ydinsektorien arvo romahti edellisvuodesta lähes kolmanneksella koronapandemiasta johtuvien rajoitusten sekä pandemian muiden vaikutusten vuoksi joista ylivoimaisesti eniten kärsi elävän musiikin sektori menettäen 47% arvostaan edellisvuoteen verrattuna. Tulonmenetyksiä on yritetty kompensoida julkisella tuella. Vuonna 2020 julkisen tuen määrä kaksinkertaistui 30 miljoonasta eurosta 60 miljoonaan euroon.

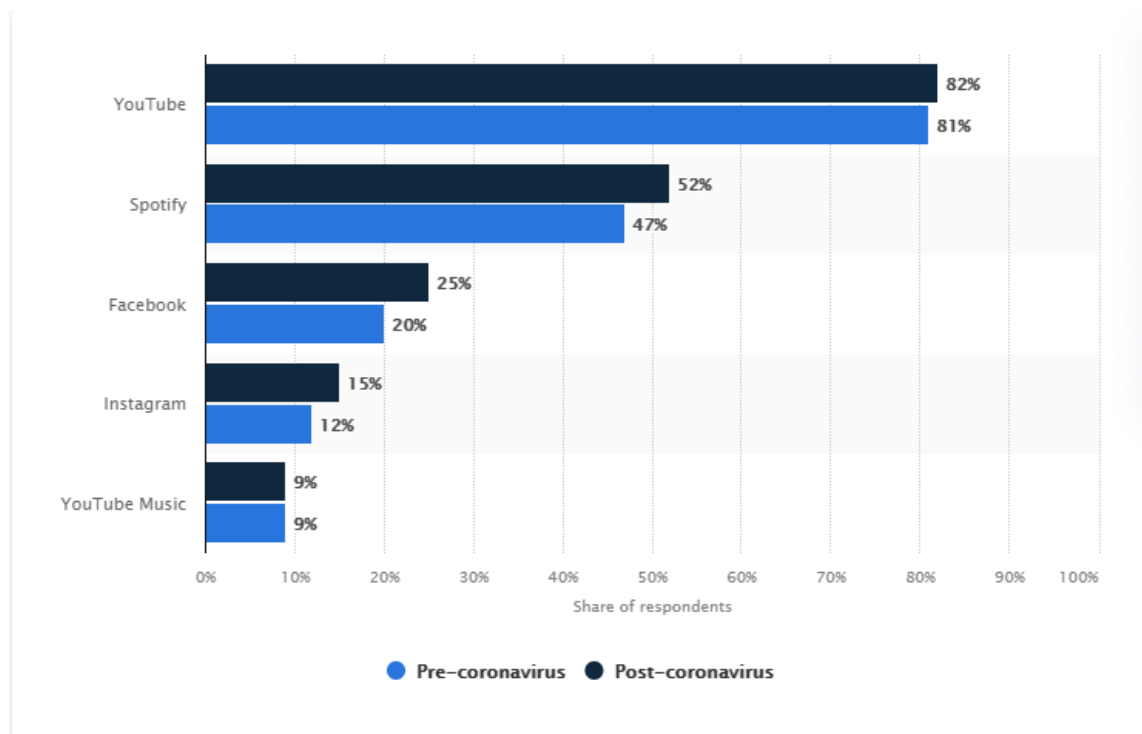
2.3 Musiikkiteollisuuden digitalisaatio

Musiikkiteollisuudessa on tapahtunut suuria muutoksia digitalisaation myötä. Aiemmin suuren osan levy-yhtiöiden tuloista muodosti fyysisten levyjen myynti, mikä on nykyhetkellä vain murto-osa muutaman vuosikymmenen takaisista myyntiluvuista. Uusien äänitteiden myynti on kokonaisuudessaan laskenut yli 80 % 2000-luvun alun huippuvuosista, eivätkä erilaiset suoratoistopalvelut, kuten Spotify tai muu digitaalinen ostaminen ole kompensoineet kokonaan äänitemyynnin laskua (IFPI, 11/2019.) Ruotsalaisen suoratoistopalvelu Spotifyn lisäksi teknologiayhtiö Applen perustama Apple music vie myös osansa fyysisten levyjen myynnistä. Teoston artikkelissa mainitaan suoratoistopalveluiden tuottavan nyt maailmanlaajuisesti 61 % kaikista äänitetyn musiikin tuloista, joista Spotifyn mainitaan olevan markkinajohtaja 36 % markkinaosuudellaan. (Teosto, 4/21.) Musiikin digitalisaation myötä sen jakelu ja tuotanto ovat oleellisesti muuttuneet aiemmasta, sillä aiemman fyysisen levyn sijaan kuluttaja ostaakin kuukausimaksullisen käyttöoikeuden palveluun kuunnellakseen haluamaansa musiikkia. Täten myös tulovirrat levy-yhtiölle sekä artisteille ovat muuttuneet, ja niiden jakautuminen näiden kahden välillä poikkeaa radikaalisti aiemmasta.

Suoratoistopalveluiden maksama korvaus palvelun kautta tapahtuneesta kuuntelusta artistille on itsessään todella pieni, joten aiemmin artistin sama korvaus yhdestä myydyistä levystä vaatii nyt kymmeniä tuhansia kuuntelukertoja eri suoratoistopalvelun kautta. Levy-yhtiöille suoratoistopalveluiden yleistyminen on kuitenkin kannattavaa. Music Business Worldwiden artikkelissa vuoden 2019 kesäkuulta mainitaan kolmen suuren levy-yhtiön tehneen Q2- kvartaalilla suoratoistopalveluilla yhteensä liikevaihtoa

2,08 miljardia dollaria, mikä tarkoittaa 23,13 miljoonaa dollaria per päivä, lähes miljoona dollaria tunnissa. (Music Business World Wide. 6/2019.)

Koronaviruspandemian ja siihen liittyvien kokoontumisrajoitusten myötä suoratoistopalveluiden käyttö suomalaisessa musiikin kuluttamisessa on lisääntynyt. Statistan teettämän tutkimuksen (Kuvio 3.) mukaan kaikkien suurimpien suoratoistopalveluiden käyttö Suomessa on kasvanut lähes kaikilla suurimmilla kanavilla YouTube Music- palvelua luukunottamatta, jonka käyttö on pysynyt samassa.

Kuvio 3. Statista. Suoratoistopalveluiden käyttö Suomessa pandemian aikaan. Kuva-kaappaus sivustolta statista.fi.

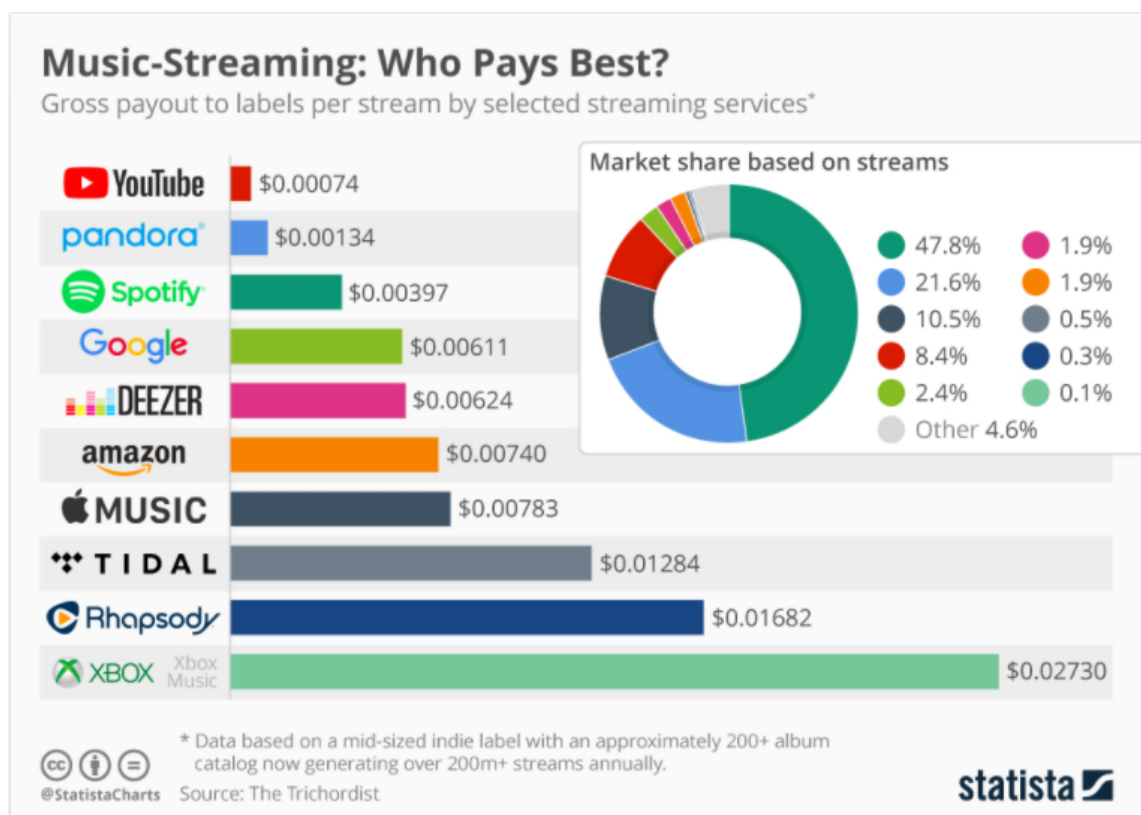
Tämä korreloikin vahvasti pandemiasta johtuneiden rajoitteiden kanssa, kun fyysiset esiintymiset ovat joko siirtyneet digitaalisiksi tai peruttu sekä liikkumista on rajoitettu, niin kuuntelumäärät ovat kasvaneet vuoden aikana.

2.4 Digitalisaation tuomat muutokset artistien ja muusikoiden ansaintamalleihin

Artistien sekä ammattimuusikkojen ansaintamallit sekä tulovirrat ovat kahden viimeisen vuosikymmenen kuluessa muuttuneet radikaalisti, kuten moni muukin asia maailmassa

digitalisaation myötä. Suoran levymyynnin muuttuminen eri suoratoistopalveluiden toistokertojen mukaan maksettaviksi, todella pieniksi kertakorvauksiksi on pakottanut artistit sekä ammattimuusikot hakemaan uusia keinoja hankkia elantonsa muuttuvalta alalta. Muutosten myötä live-esiintymisistä onkin tullut artisteille merkittävin osa elinkeinon harjoittamisesta, sekä sen ohella myytävistä oheistuotteista, kuten bändipaidoista sekä erilaisista asusteista.

Eri suoratoistopalveluiden maksamissa korvauksissa kuuntelukerrasta on silti eroja. Statistan artikkelissa vuodelta 2018 Eritellään suosituimmat suoratoistopalvelut, ja niiden artisteille maksamat kertakorvaukset toistetusta kappaleesta. (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Statista. Music Streaming 5/2018. Kuvankaappaus sivustolta Statista.com.

Yhdestä kuuntelukerrasta maksetusta korvauksesta voidaankin todeta, ettei pienellä tai edes suhteellisen tunnetulla artistilla ole mahdollisuutta tulla toimeen pelkillä suoratoistokorvauksilla, mitä eri suoratoistopalvelut maksavat, vaan kuunteluista saadut korvaukset helpottavat lähinnä isojen artistien taloudellista tilannetta korvauksien osalta.

2.5 Miten koronavirus on muuttanut musiikki- ja tapahtuma-alan yritysten toimintaympäristöä

Musiikki- sekä tapahtuma-alalla toimivat yritykset ovat joutuneet mukautumaan pandemia- ajan rajoitusten tuomiin haasteisiin, ja alan toimintaympäristö on murroksessa. Julkiset tahot ja musiikkialan omat järjestöt ovat lievittäneet korona-ajan aiheuttamia ongelmia vaihtelevalla menestyksellä. Silti musiikkialan on pohdittava omaa vastuutaan siitä, että se pystyy tarjoamaan vision musiikkibisneksen kehittymisestä ja kasvusta koronakriisin jälkeen niin tukijatahoille kuin tulevaisuuden yhteistyökumppaneille. (J. Muikku, MPA Finland, 2021.)

Muikku mainitsee artikkelissaan seitsemän eri kasvupotentiaalia omaavaa tuotetta tai palvelua, joiden avulla alan toimijat voivat helpottaa mukautumista alan toimintaympäristön murrokseen. Näitä ovat erilaisen datan hyödyntäminen monipuolisesti kaikilla musiikin osa- alueilla, tekoälyn mahdollisuuksien tunnistaminen niin luovassa musiikin-teossa kuin kaupallisella puolella, liiketoiminnan luominen suurimmilla digitaalisilla alustoilla, artistien sekä musiikintekijöiden yleisösuhteiden hyödyntäminen digiajan keinoja hyväksikäyttäen, Uusien virtuaalisten tuotteiden sekä palveluiden luominen teknologia-yritysten kanssa, Live- striimauksen kehittäminen sekä konseptointi itsenäiseksi tuotteeksi, sekä nousevien markkina-alueiden tunnistaminen ja niihin mukaan meneminen. Muikku muistuttaa myös, että musiikkialalla kasvua voi löytää vain jatkuvasti kokeilemalla ja hyödyntämällä ennakkoluulottomasti toimintaympäristössä tapahtuvia mahdollisuuksia ja uusia ilmiöitä.

Koronaviruspandemia vei tapahtumat verkkoon, ja palvelualustoja kehitetään jatkuvasti kilpailuedun sekä paremman asiakastyytyväisyyden nimissä. Teoston (V. Aura, Teosto 05/2021.) Artikkelissa haastatellaan tapahtumanjärjestäjäyritys Woltti Groupin toimitusjohtajaa Jyrki Aittolaa, joka avaa virtuaalitapahtumien järjestämistä ja niistä saatuja hyötyjä. Aittola mainitsee virtuaalitapahtumien suurimmaksi eduksi sen, että ne ovat vapaita maantieteellisistä rajoista, joten yleisöä voidaan saada paikalle moninkertaisesti eri puolelta suomea tai ympäri maailmaa. Myös kansainväliset esiintyjät ovat virtuaalitapahtumissa vain klikkauksen päässä, ja niihin liittyvät logistiset esteet poistuvat, kun esiintyjä voi esiintyä alustalla omasta kotimaastaan käsin. Erilaisia teknisiä alustoja on tällä hetkellä paljon saatavilla, esimerkkejä niistä ovat mm. Zoom, Vimeo, Teams, WebinarJam, GoToWebinar, Demio, ja lisää kehitetään jatkuvasti. Aittola uskoo, että virtuaalitapahtumat ovat tulleet jäädäkseen, ja se on luonnollinen jatkumo digitalisaation kasvun myötä.

3 Koronaviruksen vaikutukset musiikki- ja tapahtuma- alalla

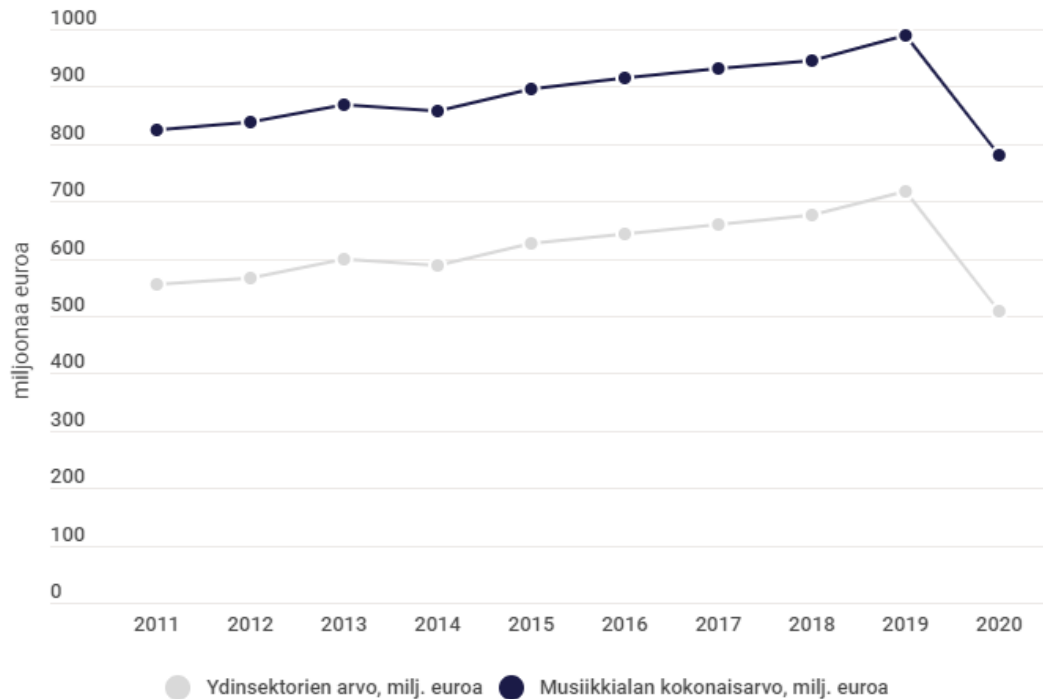
Musiikkialan talous on kasvanut varsin tasaisesti 2010-luvulla nousujohteisen elävän musiikin sektorin sekä myöhemmin myös äänitemyyntin myötävaikutuksesta. Vuonna 2020 musiikkialan talouteen ja toimeentuloedellytyksiin tulee kuitenkin vaikuttamaan dramaattisesti **koronavirustilanne**, joka katkaisi maaliskuussa kokonaan elävän musiikin tapahtumien järjestämisen, ja joka on vaikuttanut monin muinkin tavoin musiikkialan ja musiikin käyttäjien taloustilanteeseen. Monet musiikkialan toimijat ovat riippuvaisia osin tai kokonaan elävän musiikin taloudesta, joten vaikutukset tulevat leviämään laajalle (Music Finland, 4/20.)

Music Finlandin vuoden 2020 huhtikuussa toteuttamassa tilannekatsauksessa ennustettiin vaikeaa tulevaa vuotta eri musiikkialan toimijoille, ja valitettavasti ennuste piti monelta osin paikkansa. 12.-13.3 hallitus antoi linjauksen, jossa suosittelee kaikkien yli 500 hengen yleisötilaisuuksien perumista toukokuun loppuun asti. (Valtioneuvosto, 132/2020.) Tällöin vielä arvioitiin koronaviruspandemian aiheuttavan noin 127 miljoonan euron tulonmenetykset, ja mikäli elävän musiikin tapahtumat peruuntuvat heinäkuun loppuun saakka, nousevat musiikkialan tulonmenetykset reilusti yli 150 miljoonaan euroon, tarkoittaen näin yli 20 % tulonlaskua Suomen musiikkialalle vuonna 2020. (Music Finland, 4/2020.)

22.4.2020 Suomen hallitus päätti jatkaa isojen, yli 500 hengen tapahtumien rajoituksia vähintään heinäkuun loppuun saakka, joka vaikutti radikaalisti elävän musiikin kentällä, joka on perinteisesti ollut musiikkialan ydinsektoreista suurin. Tällöin arvioitiin, että jos elävän musiikin tapahtumat perutaan heinäkuun loppuun asti, koituu tästä tulonmenetyksiä elävän musiikin osalta noin 115 miljoonaa euroa, josta suurin osa koostuu yksityisen sektorin (klubi- ja lavaesiintymiset, konsertit, festivaalit) tapahtumista. Arvioitiin myös, että jos tilanne pitkittyy kesän loppuun ja alkusyksyyn, tulomenetykset elävän musiikin osalta voivat nousta jopa 136 miljoonaan euroon, festivaalien osuuden ollessa elävän musiikin arvosta jopa puolet. (Music Finland, 4/20)

Hallituksen ja aluehallintovirastojen keväällä 2020 asettamat kokoontumisrajoitukset koronaviruspandemian hillitsemiseksi jatkuivat eriasteisina läpi kesän, pysäyttäen elävän musiikin kentän lähes kokonaan. Elokuussa 2020 Music Finlandin tekemässä tilannekatsauksessa arvioitiin koronaviruksen aiheuttamat tulonmenetykset musiikkialalle uudelleen, ja tulonmenetykset vuodelta 2020 (Kuvio 5.) arvioitiin yli 220 miljoonaksi

euroksi, joista valtaosa syntyy elävän musiikin yksityissektorilla, prosentuaalisesti tämä tarkoittaa noin 70 % laskua. Elävän musiikin kenttä arvioitiin vuonna 2019 Suomessa 512,2 miljoonan euron arvoiseksi (Music Finland, 8/2020.)

Kuvio 5. Musiikkialan ydinsektorien arvo vuonna 2020. Kuvakaappaus sivustolta musicfinland.fi.

Monet musiikkialan toimijat ovat osin tai kokonaan riippuvaisia elävän musiikin taloudesta, joten vaikutukset alan toimijoille leviävät laajalle. Tulonmenetykset elävän musiikin osalta vaikuttavat paitsi suoraan tapahtumanjärjestäjiin, myös muun muassa ohjelmatoimistoihin, tekniseen henkilökuntaan sekä managereihin, jotka ovat menettäneet suurimman osan työtilaisuuksistaan vuoden aikana.

Manageriyrityksiä edustava managerifoorumi kertoo sen jäsenyritystensä liikevaihdon laskeneen vuonna 2020 noin 75 % vuoteen 2019 verrattuna. Tämän lisäksi elävällä musiikilla on merkittäviä kerrannaisvaikutuksia myös muille sektoreille, sillä osa tulovirroista menee säveltäjille, musiikintekijöille sekä kustantajille esityskorvauksina, mitkä ovat esiintymisrajoitusten myötä jääneet saamatta. (Music Finland, 11/20.)

Vuoden 2021 helmikuussa teetetyssä tutkimuksessa musiikkialan tulonmenetykset tarkentuivat, ja ne nousivat kokonaisuudessaan yli 250 miljoonaan euroon. (Kuvio 6.) Suurimmat menetykset kohdistuivat elävään musiikkiin, jonka arvo alentui ainakin 243

miljoonalla eurolla. Myös musiikkiviennin arvon arvioidaan laskeneen kaikkiaan noin 27 miljoonaa euroa vuonna 2020.

Arvio musiikkialan tulonmenetyksistä vuodelle 2020 (tammikuu 2021)

	(miljoonaa euroa)
Elävä musiikki	-243,0
Tekijänoikeudet	-12,2
Äänitteet	-5,0
Päällekkäisyydet huomioiden yhteensä	-254,6
Yksityinen ja julkinen tuki	+29,3
Tuet huomioiden yhteensä	-225,3
	31 % musiikkialan arvosta

Kuvio 6. Arvio musiikkialan tulonmenetyksistä vuodelle 2020 (Music Finland, 2/2021.)

Music Finland arvioi uudessa tilannekatsauksessaan tulonmenetysten voivan nousta vuonna 2021 edellisvuoden tasolle, jos esiintymisrajoitukset jatkuvat myös kesän jälkeen. Tulevan kesän sekä loppuvuoden esiintymisrajoitusten peruminen sekä pienempien tapahtumien järjestäminen parantaisi alan taloutta selvästi. Silti, jos rajoitukset jatkuvat, niin alla on esitetty mahdolliset tulonmenetykset vuodelle 2021.

Arvio musiikkialan tulonmenetyksistä vuodelle 2021 (huhtikuu 2021)

	Parempi skenaario (milj. euroa)	Huonompi skenaario (milj. euroa)
Elävä musiikki	-169,0	-245,0
Tekijänoikeudet	-5,6	-11,2
Äänitteet	0	0
Päällekkäisyydet huomioiden yhteensä	-168,4	-248,4

Kuva 7. Arvio musiikkialan tulonmenetyksistä vuodelle 2021 (Music Finland, 4/2021.)

3.1 Pandemian vaikutukset freelancemuusikoille

Pandemiasta johtuvat tapahtuma-alan rajoitukset ovat romahduttaneet musiikin ammattilaisfreelancereiden elinkeinon lähes täydellisesti. Pandemiatilanteen iskettyä on paljastunut freelancerpainotteisen musiikki- ja tapahtuma-alan toimeentulon sattumanvaraiset ja väliinpuotoamista edesauttavat rakenteet. Tekijänoikeuskorvaukset jäävät saamatta, kun Teoston esitykset peruuntuvat, tai kuten viime vuoden aikana on useasti käynyt, siirtyvät määrittelemättömään aikaan. Myös tekijänoikeustulot leikkaavat työttömyysturvalain vastaisesti työttömyysturvaa. Ammattiesiintyjän työ on etupainotteista, ja esityksen peruuntuminen viekin tulot jo tehdystä työstä, jonka vuoksi työttömyysturva ei pysty tähän vastaamaan. Ongelmana on myös se, etteivät tapahtumateollisuudelle kohdennetut tuet tavoita musiikin ammattilaisfreelancereita, sillä tilaajan velvoitteita ei synny, jos tapahtumia ei järjestetä. (Music Finland, 2021.)

Suosituksessa sosiaalisen median sovelluksessa Instagramissa aloitettiin 14.12.2020 #Oikeusmusiikkiin- kampanja, jonka tarkoituksena oli muistuttaa musiikkialan olemassaolosta. Musiikkialalla toimivat artistit sekä musiikkialan työläiset jakoivat tarinoitaan, mm. Suositettu artisti Paula Vesala muistutti ihmisiä siitä, miten vaikea vuosi 2020 oli suomen musiikkikentälle, sillä alalla työskentelee sesonkiluonteisesti tai vakituisesti noin 30.000 ihmistä, ja on erittäin tärkeää säilyttää alan toimintaedellytykset.

Myös artisti Anssi Kela nosti omassa päivityksessään esille sen, miten kuluneen vuoden aikana on ilmennyt, ettei monella ole erityisen tarkkaa käsitystä siitä, miten suuria vaikutuksia musiikki- ja tapahtuma-alan pysäyttämisellä on ollut. Kela myös mainitsee päivityksessään sen, miten varsinainen tapahtuma-alan toimiala löytyy keulakuvan eri artistin takaa: soittajat, äänimiehet, valomiehet, keikkatekniikan toimittajat, keikkamyymälät, keikkajärjestäjät/promootorit, tapahtumatuottajat, toimistotyöläiset, visuaalisen materiaalin tekijät, lippukauppiat, oheistuotteiden myyjät, sekä monet muut toimijat, jotka eivät näy suoranaisesti asiakkaalle. Kela mainitsee myös musiikkialan tuottavan pyöriessään työtä ja hyvinvointia suoraan kymmenille tuhansille, ja välillisesti sadoille tuhansille suomalaisille. (Rumba, 12/2020.) Tämä kampanja antoi myös osaltaan painetta hallituksen suuntaan musiikki- ja tapahtuma-alalle suuntautuvien tukitoimenpiteiden tärkeydestä.

Tarkkojen tulonmenetysten arviointi ammattiryhmäkohtaisesti on vaikeaa, mutta muusikkojen liiton arvion mukaan freelancer-muusikoiden yhteenlasketut tulonmenetykset olisivat lokakuun 2020 loppuun mennessä noin 62 miljoonaa euroa. Tästä menetyksestä noin puolet muodostuu palkkatulosta ja puolet yrittäjäasemassa saadusta tulosta. Ongelmana ovat myös muusikoille tulevat tekijänoikeuskorvaukset, jotka saatetaan maksaa jopa vuosien jälkeen takautuvasti muusikon tilille, syöden tai estäen työttömyyskorvauksen saamisen, sillä vaikka tekijänoikeuskorvaukset eivät kerrytä työttömyysturvaa, ne voivat leikata sen kokonaan pois. Tekijänoikeuskorvausta saavat muusikot ovat sosiaaliturvan väliinpuotoajia, ja Teosto Ry on ajanut asiaan lakimuutosta jo pitkään. (Teosto, 2020.)

Vuoden 2020 loppuun mennessä freelance-muusikoiden tulonmenetykset kasvoivat Music Finlandin mukaan 75 miljoonaan euroon. Viimeisimmässä yhteenvedossaan Music Finland arvioi esiintyjäsektorin nettomenetyksien nousevan aikavälillä 1.3.2020 – 31.3. 2021 nousevan noin 93,6 miljoonaan euroon. (Music Finland, 2021.)

3.2 Alalle suuntautuvat tukitoimenpiteet

Yksityiset säätiöt, kunnat sekä opetus- ja kulttuuriministeriö ovat kompensoineet alan menetyksiä koronatuin, joita musiikkialan toimijat ovat saaneet vuoden 2020 apurahauissa yhteensä 29,3 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on jakanut avustuksia musiikkialan yhteisöille ja tapahtumille yhteensä 15,1 miljoonaa euroa. Musiik-

kialan toiminimiyrittäjät sekä muusikot ovat puolestaan saaneet Taiteen edistämiskeskuksen kautta noin kuusi miljoonaa euroa apurahoja. Lisäksi avustuksia ja apurahoja ovat jakaneet yksityiset säätiöt noin 1,4 miljoonaa euroa, ja Helsingin kaupungilta on alalle ohjautunut 0,8 miljoonaa euroa tukia. (Music Finland, 11/20.) Ulkopuolisten avustusten lisäksi myös musiikkialan omat säätiöt ovat tukeneet hädänalaisia toimijoita. Muusikkojen liitto, Teosto ja Musiikin edistämissäätiö ovat jakaneet koronatukia yhteensä noin 1,4 miljoonaa euroa. (Music Finland, 11/20.)

Vuoden 2021 huhtikuussa hallitus linjasi kulttuuriin, taiteeseen, liikuntaan ja tapahtumalalle suuntautuvasta tukipaketista, ja paketin tarkoituksena on tukea kyseisten alojen elpymistä pandemiasta. Tästä tukipaketista suunnataan kulttuuriin ja taiteeseen 127,36 miljoonaa euroa, sekä tapahtuma-alalle 85 miljoonaa euroa. Työ- ja elinkeinoministeriö valmistele parhaillaan hallituksen esitystä tapahtumatakuusta. Kyseessä olisin ennakkollinen maksusitoumus, joka annettaisiin tapahtumajärjestäjälle tämän ilmoittamista kustannuksista. Jos tapahtuma peruttaisiin tai sen laajuutta rajoitettaisiin lain tai viranomaisen määräyksestä, korvausta maksettaisiin toteutuneista kustannuksista 85 prosenttisesti. Tämä takuu koskisi 1.6.-31.12.2021 peruttuja tilaisuuksia. (Valtioneuvosto, 252/2021.) Tällä pyritään estämään tapahtuma-alan yritysten konkurssiaaltoa, sillä iso osa alan yritysten liikevaihdosta tehdään kesäkaudella, eikä ala kestä enää toista vuotta täydessä epävarmuudessa, kulujen silti juostessa.

Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko mainitsi opetus- ja kulttuuriministeriön 21.4.2021 julkaisemassa tiedotteessaan kulttuurialan freelancerit yhdeksi pahiten koronaviruspandemiasta kärsineistä ryhmistä, ja totesi aiempien tukien olleen riittämättömiä. Tämän myötä hallitus antoi eduskunnalle huhtikuun lopulla vuoden 2021 toisen lisätalousarvioesityksen, jossa kulttuuri-, liikunta ja tapahtuma-alalle kohdistuva yhteensä noin 226 miljoonan euron tukipaketti jaetaan alojen kesken koronavirustilanteesta johtuen. (Valtioneuvosto, 2021.)

4 Tutkimuksen toteuttaminen

Tästä opinnäytetyöstä muodostui tutkimustyyppinen työ, ja tutkimustyyppiksi valikoitui kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Laadullinen tutkimus on tulkintaan perustuva tutkimustapa, jonka avulla voidaan pureutua tutkimaan ihmisen arkipäivän monimuotoista sosiaalista todellisuutta silloin, kun tavoitteena on kuvata ihmisten kokemusten avulla jokin ilmiö tai ymmärtää ihmisten tuottamia monitulkintaisia ja subjektiivisia merkityksiä. Kvalitatiiviselle tutkimukselle ominaista on myös aineiston kerääminen aidoista tilanteista, joista pyritään saamaan kokonaisvaltainen käsitys tutkittavasta asiasta. (Vilka, H. 2021.)

Laadullisessa tutkimuksessa erilaiset haastattelutyypit ovat tutkimusaineiston keruumenetelminä eniten käytettyjä. Haastatteluiden perusteella kerätty aineisto on näytteeseen valittujen henkilöiden subjektiivinen, omakohtainen tulkinta asioista, ilmiöistä ja tapahtumista, joita haastattelu käsittelee. Tutkimus itsessään on siis sosiaalinen konstruktio, joka syntyy eri toimijoiden sekä tutkimuskohteena olevan ilmiön välisen interaktion kautta.

4.1 Tiedonkeruumenetelmä

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui teemahaastattelu. Teemahaastattelulle on tyypillistä se, että sen tarkoitus on ennalta rajattu, ja sen avulla saatava aineisto perustuu aidosti yksilön omakohtaisiin kokemuksiin. Tämän vuoksi, kun halutaan saada yksilöllistä, ajankohtaista tietoa tutkittavasta asiasta tai ilmiöstä, on teemahaastattelu usein hyvä valinta.

Teemahaastattelun runko rakentui opinnäytetyön teoreettisen viitekehyksen pohjalta. Haastattelukysymykset muotoiltiin niin, että niiden perusteella saadaan mahdollisimman kattavia vastauksia, ja tavoitteena olikin saada vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

- Miten koet esiintymisten peruuntumisen vaikuttaneen toimeentuloosi?
- Millä tavoin ammatinharjoittamiseen liittyvät työtehtävät ovat muuttuneet koronapandemian aikana?

- Minkälaisena olet kokenut etänä toteutettavat esiintymiset suhteessa normaaleihin live-esiintymisiin?
- Oletko tehnyt pandemia-aikana uusia kappaleita? Jos olet, niin kuinka paljon normaalitilanteeseen verrattuna?
- Koetko pandemia-aikana tehtyjen kappaleidesi laadun muuttuneen verrattuna normaalitilanteeseen?
- Jos pandemia-ajan käytännöt musiikkialalla jatkuvat, niin koetko että se voisi vaikuttaa motivaatioosi jatkaa uraasi musiikintekijänä/esittäjänä?
- Koetko saaneesi omalta levy-yhtiöltäsi riittävästi tukea pandemia-aikana? Jos olet, niin minkälaista tukea olet saanut? Jos et, niin minkälaista tukea olisit tarvinnut?
- Oletko joutunut harkitsemaan/hankkimaan jonkinlaista lisätyötä nykyisen työnkuvasi ohelle? Jos kyllä, niin minkälaista lisätyötä?
- Miltä musiikkialan tulevaisuus mielestäsi näyttää, sekä miltä oma tulevaisuutesi muusikkona/artistina näyttää?

4.2 Taustatiedot haastateltavista

Haastattelujen osalta tavoitteena oli haastatella vähintään viittä eri musiikkialan artistia tai freelancemuusikkoa, mutta lopulta yhteisen ajan löytämisen vaikeuden sekä koronarajoitusten vuoksi haastatteluja suoritettiin kolme. Tutkimuksen ajankohdan haastavuuden vuoksi jouduin tyytymään pienempään otokseen, mutta haastattelut saatiin silti suoritettua koronasta huolimatta toukokuun aikana.

Haastateltaviksi saatiin silti mielenkiintoinen, musiikkialan ammattilaisista koostuva kolmikko, josta ensimmäinen haastateltava A oli vuoden 2021 striimatuin kotimainen biisi- Emma-gaala voittaja sekä juuri esikoisalbuminsa julkaissut helsinkiläinen artisti, jonka kanssa teemahaastattelu suoritettiin tapaamisessa nauhoituksen muodossa. Haastateltava B oli freelancemuusikkona eri yhtyeissä sekä artistina uraa luonut helsinkiläinen taiteilija, jonka osalta haastattelu suoritettiin myös lähitapaamisessa nauhoittamalla. Haastateltava C oli yhdessä suomen suosituimmista yhtyeistä aktiivisesti kitaraa soittava helsinkiläinen muusikko, jonka kanssa haastattelu suoritettiin etänä Zoom- palvelun välityksellä.

5 Tutkimustulokset

Tässä luvussa esittelen tutkimustuloksia, ja analysoin niissä saatuja vastauksia. Tutkimustulokset käydään läpi haastattelulomakkeen mukaisessa järjestyksessä.

Ensimmäinen kysymys käsitteli sitä, miten haastateltavat kokivat esiintymisten peruuntumisen vaikuttaneen toimeentuloonsa, ja tarkentavana kysymyksenä oli, olivatko tulot laskeneet vai pysyneet samana. Haastateltavista kaikki kertoivat eri viranomaisohjeista ja kokoontumisrajoitusten johdosta peruuntuneiden esiintymisten vaikuttaneen tulotuloonsa negatiivisesti, eli tulot olivat laskeneet reilusti normaalitilanteeseen.

Tulot laskeneet aika paljon. Passiivista tuloa esim. Streamien sekä eri yritysyhteistöiden muodossa, mutta keikoista käytännössä nollatulot. Saamatta jääneitä tuloja kevään keikoista arviolta 200 000 euroa. Valtiolta tullut avustuksia 4000e. (Haastateltava A.)

Vuonna 2020 tulot laskivat merkittävästi, n. 30 keikkaa peruuntui kesältä. Eli vaikutti isosti. Itsellä monet keikat tulee suht spontaanisti, joten monia keikoista ei edes ehditty buukkaamaan, joten vaikea sanoa kuinka monta keikkaa olisi yhteensä ollut. (Haastateltava B.)

Tulot ovat laskeneet paljon. Keikat ovat artisteille tosi iso tulonlähde, joten tulot siis laskivat paljon. (Haastateltava C.)

Toisen kysymyksen kohdalla haluttiin selvittää, millä tavoin ammatinharjoittamiseen liittyvät työtehtävät, kuten palaverit sekä studiosessiot ovat muuttuneet koronapandemian aikana, ja vastaukset kaikilta haastateltavilta olivat hyvin samanlaisia. Haastateltavat A sekä C kertoivat erilaisten musiikkiin tai esiintymisiin liittyvien palaverien muuttuneen joko Zoom- tai Teams- sovellusten kautta järjestettäväksi etäpalavereiksi. Studiosessioiden osalta myöskin haastateltavat A sekä C kertoivat käyneensä aktiivisesti studiolla koko pandemian ajan, joten studiotyöskentely on heidän osaltaan pysynyt samanlaisena kuin ennen pandemiaa. Haastateltava B on äänittänyt pandemia- aikaan musiikkia kotona, joten kodin ulkopuoliselle studiotilalle ei ole ollut tarvetta.

Keikkoja ei ole. Palaverit on kaikki etänä. Studiosessiot eivät ole muuttuneet mitenkään normaaliin verrattuna, sillä ne on hoidettu aina paikan päällä studiossa, sekä normaalina että pandemia-aikana. (Haastateltava A.)

Itse en ole ollut muusiikkipuolen palavereissa, mutta uskoisin että nämä ovat siirtyneet teamsiin. Myöskään studiosessioita en ole pandemia-aikana tehnyt, tosin olen kuullut muusikkoystäviltäni että monet tekevät studiosessioita etänä tällä hetkellä. Myös kansainväliset sessiot ovat yleistyneet nyt pandemia-aikana. Eli tämä on positiivinen asia. (Haastateltava B.)

Palaverit ovat muuttuneet etäpalavereiksi, muun muassa zoomin ja puhelimen välityksellä pidettäviksi. (Haastateltava C.)

Kolmannessa kysymyksessä tiedusteltiin, miten haastateltavat ovat kokeneet etänä toteutettavat esiintymiset suhteessa normaaleihin live-esiintymisiin. Kaikki haastateltavista nostivat esiin yleisön tärkeyden esiintymisten suhteen, ja esiintymisen kameroille vievän pois olennaisen osan esiintymiskokemusta. Ensimmäinen haastateltava mainitsi, ettei henkilökohtaisesti pidä virtuaaliesiintymisistä, mutta mainitsi tulevan YleX Pop-tapahtuman, jonka hoitaa mielellään vaikka se on virtuaalinen tapahtuma. Toinen haastateltava kertoi tehneensä pandemia-aikana muutaman virtuaalisen esiintymisen, mutta ei kokenut esiintyvänä artistina sen tuovan mitään lisäarvoa verrattuna live-esiintymisiin, sillä tulot eivät tunnelma pääse samalle tasolle. Kolmas haastateltava vahvisti myös edellä mainitut mielipiteet kuten energian puuttumisen virtuaaliesiintymisistä, mutta korvauksen ollessa kohdallaan kertoi olevansa valmis tekemään niitä.

En henkilökohtaisesti pidä. Esiintyminen ilman yleisöä vie fiiliksen esiintymisestä. Poikkeuksena tänä kesänä järjestettävä YleX Pop- Festivaali, sitä odotan kovasti! (Haastateltava A.)

Tein muutaman esiintymisen viime keväänä kotoa Instagramin välityksellä, mutta en koe itse näin keikkailevana muusikkona etäesiintymisten tuovan mitään lisäarvoa/merkittävää hyötyä. Fokusoin liveyleisöön. fiilis ei ole sama, eivät tulot yleensä yllä samoille tasoille kuin live-esiintymisen osalta. (Haastateltava B.)

Onhan se yleisö keikoilla se tärkein juttu. Kun ei ole yleisöä paikalla, niin kenelle sä käytännössä soitat? Ei se viba ja energia mitä keikoista normaalisti tulee niin nyt sitä ei saa, eli on aika paljon tylsempää. Mut se kuuluu tällä hetkellä työnkuvaan. Jos siitä maksetaan korvaus, niin sit niitä keikkojakin tehdään. (Haastateltava C.)

Neljännessä kysymyksessä kysyttiin pandemia-aikana tehtyjen kappaleiden määrää, ja kuinka paljon niitä on tehty verrattuna normaaliin tilanteeseen. Ensimmäinen haastateltava kertoi, ettei pandemia-ajalla ole ollut vaikutusta kappaleidentekoprosessiin, ja kertoi tehneensä noin neljäkymmentä uutta kappaletta. Myös toinen haastateltava kertoi esiintymisten peruuntumisen tyhjentäneen kalenterin, joten sen seurauksena syntyi piano- albumi kotistudiolla, ja vahvisti että uusia kappaleita on syntynyt reilusti enemmän verrattuna normaalitilanteeseen. Kolmas haastateltava kertoi kappaleidentekotahdin kasvaneen noin kymmenen kappaleen verran pandemia-aikana.

Pandemia- ajalla ei ole ollut vaikutusta biisientekoprosessiin, tänä aikana olen tehnyt n. 30–40 biisiä. (Haastateltava A.)

Kyllä. Kun esiintymiset loppuivat ja pandemia alkoi, niin sävelsin piano- albumin kotona. Biisejä syntyi ihan eri tavalla kuin aikaisemmin, tylsistyminen johti siihen. Viime vuonna siis sävelsin lähes päivittäin uutta musaa. eli reilusti enemmän verrattuna normaalitilanteeseen. (Haastateltava B.)

Biisintekotahti on pysynyt aika lailla samana, teen niitä itsekseen. Olemme tällä hetkellä äänittämässä uutta albumia, mutta ehkä n. 10 biisiä enemmän normaalitilanteeseen nähden. Mutta ei isoa vaikutusta. (Haastateltava C.)

Viidennessä kysymyksessä tiedusteltiin uusien kappaleiden laadun muutoksia verrattuna normaalitilanteeseen. Haastateltava A koki ettei pandemia ole vaikuttanut kappaleiden laatuun merkittäväällä tavalla. Haastateltava B taas koki lisääntyneen ajan parantaneen hieman sävellyksiensä tasoa. Haastateltava B mainitsi pandemian ja erilaisten liikkumisrajoitusten vaikutuksen inspiraatioon, joka saattaa helpottaa kappaleiden tekoprosessia, mutta tekniseltä kannalta katsottuna kappaleiden laatu on pysynyt samana.

Laatu ei ole muuttunut, sillä en tee studiosessioita etänä. (Haastateltava A.)

Studiosessioita en ole nyt tehnyt eli niihin en osaa ottaa kantaa. Omiin kotona sävellettyihin biiseihin on riittänyt paljon enemmän aikaa, joten voisi sanoa että laatu on hieman parantunut. (Haastateltava B.)

En, juuri kuluneella viikolla oltiin studiolla paikan päällä tekemässä biisejä. Eli ei ole vaikuttanut, ehkä enemmänkin se ettei ole päässyt viime aikoina elämään niin paljon, niin se on vaikuttanut inspiraatioon mistä kappaleita syntyy. joten sillä tavalla vaikuttanut. (Haastateltava C.)

Kuudennessa kysymyksessä haluttiin tietää, jos pandemia-ajan käytännöt musiikkialalla jatkuvat, niin kokevatko haastateltavat sen vaikuttavan heidän motivaatioonsa jatkaa uraa musiikintekijöinä tai esittäjinä, sekä onko heillä varasuunnitelmaa olemassa. Ensimmäinen haastateltava kertoi, että on luottavainen uransa sekä tulevaisuutensa suhteen musiikkialalla, eikä varasuunnitelmalle ole toistaiseksi tarvetta. Toinen ja kolmas haastateltava mainitsivat myös olevansa luottavaisia tulevaisuuden suhteen, ja uskovat tilanteen parantuvan normaaliksi viimeistään kesään 2022 mennessä, joten motivaatio jatkaa uraa musiikintekijöinä sekä artisteina ei ole kärsinyt pandemiasta huolimatta.

Ei ole tällä hetkellä Plan B:ta. Tällä hetkellä olen luottavaisin mielin sen suhteen, että keikat alkavat taas pian, ja kysyntää riittää (ainakin toistaiseksi). (Haastateltava A.)

Tällä hetkellä teen myyntityötä, ja olisin joka tapauksessa lähtenyt tekemään jotain muuta työtä muusikon työn ohella, sillä koen että pelkästään keikoilla itsensä elättäminen on niin epävarmaa. Alkuperäinen suunnitelma oli liikennealentäjän ura. Mutta en ole missään nimessä jättämässä muusikon töitä, ja toivon että niitä riittää myös jatkossa. (Haastateltava B.)

En. Tekisin tätä joka tapauksessa, välittämättä kuinka paljon musiikin teosta tai esittämisestä tulisi rahaa. Eli en tee tätä rahasta, vaan rakkaudesta lajiin! Mutta toki jos ei saa vuokraa maksettua niin mahdollisesti pitää miettiä jotain sivuhommaa, mutta ei ole tällä hetkellä plan B:tä. Koen että Plan B vie sut kauemmaksi siitä ykköspläänistä. eli musasta. (Haastateltava C.)

Seitsemännessä kysymyksessä selviteltiin mahdollisen levy-yhtiön tukea artistille tai muusikolle pandemian aikana, jos tukea on tullut niin missä muodossa, ja jos ei niin minkälaista tukea olisi tarvittu. Ensimmäinen haastateltava kertoi, ettei ole tarvinnut levy-yhtiön tukea pandemian aikana, mutta mainitsi tietävänsä, että saa tukea levy-

yhtiöltään jos sille on tarvetta. Toinen haastateltava ei ole millään levy-yhtiöllä tällä hetkellä, joten kysymys ei ollut ajankohtainen hänelle. Kolmas haastateltava kertoi olevansa tiiviisti yhteyksissä levy-yhtiönsä kanssa, mutta hänen mielestään rahallisen tuen antaminen artisteille on hallituksen tukitoimien, eikä levy-yhtiön harteilla.

En ole tarvinnut tukea, mulla on hyvä tiimi levy-yhtiöllä, jotka tarvittaessa auttaa jos tarvetta sille tulee. (Haastateltava A.)

Rahallista tukea ei olla saatu... Noh, ollaan vielä levy-yhtiöllä! Vielä ei oo tullut potkuja. Meillä on hyvä tiimi siellä, ja ollaan yhteyksissä! Tosiaan ollaan tehty nyt paljon musaa. Mut en usko että se on levy-yhtiön työ pitää meistä huolta varsinkin rahallisesti, vaan ehkä enemmän valtion juttu. (Haastateltava C.)

Kahdeksannessa kysymyksessä kysyttiin, ovatko haastateltavat joutuneet harkitsemaan tai hankkimaan lisätyötä nykyisen artistin tai muusikon työnkuvan ohelle, ja jos kyllä, niin minkälaista lisätyötä. Ensimmäinen haastateltava kertoi, ettei ole harkinnut tai joutunut hankkimaan lisätöitä, ei ole ollut ajankohtaista pandemiasta huolimatta. Toinen haastateltava taas kertoi aloittaneensa työt myynnin parissa noin kolme kuukautta ennen tämän haastattelun tekemistä, ja kertoi töiden sujuneen hyvin. Hän mainitsi myös pohtineensa tekevänsä tulevaisuudessa sekä muusikon että myyjän töitä, jos niiden yhteensovittaminen onnistuu luontevasti. Kolmas haastateltava kertoi auttaneensa vanhempiaan sivutoimena.

En ole harkinnut tai hankkinut lisätyötä. Ei ole ajankohtaista tällä hetkellä. (Haastateltava A.)

Aloitin työt myynnin parissa n. 3kk sitten, ja työ on sujunut varsin mukavasti. Tietysti toiveena olisi päästä tekemään myös muusikon töitä viikonloppuisin. Päivätyön ohella olisi mukavaa, kun voisi valikoida mitä keikkoja soittaa, esim. pelkääntään pääkaupunkiseudulla, eikä tarvitsisi reissata pitkiä matkoja ympäri suomea. Voisi valikoida keikat vähän oman mielen mukaan, esim. kivat klubikeikat. (Haastateltava B.)

Autan porukoita välillä pihatöissä, se on mun sivutoimi. (Haastateltava C.)

Yhdeksännessä ja viimeisessä kysymyksessä haluttiin selvittää haastateltavien näkemystä musiikkialan tulevaisuutta kohtaan, sekä miten he näkevät oman tulevaisuutensa alalla. Ensimmäinen haastattelija kertoi alan tulevaisuuden näyttävän mielestään hyvältä, ja mainitsi alan rakenteen muutoksen, minkä myötä nuorilla musiikintekijöillä on enemmän mahdollisuuksia saada omaa musiikkia esille erilaisten suoratoistopalvelujen avulla. Hän myös kertoi sosiaalisen median eduista artistibrändin rakentamisessa, ja mainitsi hyvän rahallisen korvauksen olevan mahdollista, jos artisti pelaa korttinsa oikein. Toinen haastateltava kertoi näkevänsä, että tilanne alalla on tällä hetkellä sumun peitossa, mutta ei näe alalla pitkäaikaista ongelmaa, ja uskoo tilanteen normalisoituvan viimeistään vuoden 2022 kesään mennessä. Hän ei nähnyt myöskään, että ihmisten luontainen halu käydä festivaaleilla tai katsomassa musiikkiesityksiä olisi kadonnut pandemiasta huolimatta, vaan näki että jatkossa ihmiset valitsevat live-esiintymiset virtuaaliesiintymisten sijasta. Kolmas haastateltava mainitsi tulevaisuuden positiivisena, ja odottaa yhtyeensä uuden albumin julkaisua.

Koen että alan tulevaisuus näyttää hyvältä, nykyään on paljon nuoria tekijöitä joilla on enemmän mahdollisuuksia saada musiikkia ulos, ala on mielestäni kehittynyt paljon. Some on myös tuonut lisää mahdollisuuksia mainostaa omaa musiikkia, sekä lisää kanavia mainostaa omaa artistibrändiä. Myös tienäämahdollisuudet ovat lisääntyneet mielestäni alalla, jos pelaat korttisi oikein ja teet isoja biisejä. (Haastateltava A.)

Tämä vuosi mielestäni alalla melkoisesti sumun peitossa, mutta en näe alalla pitkäaikaista ongelmaa, en usko että tilanne jatkuu ikuisesti. Uskon että tilanne tulee palautumaan ennalleen viimeistään vuoden 2022 kesällä, jolloin saadaan jo järjestää esim. Kesäfestareita. Tottakai tämä aika on todella vaikea monelle, mutta veikkaan että kun tilanne normalisoituu niin esim. Festariliput viedään käsistä. En usko että ihmisten luontainen halu käydä keikoilla sekä festareille on kadonnut mihinkään, uskon että ihmiset jatkossa valitsevat live-keikat etäkeikkojen sijasta. (Haastateltava B.)

Mä en hirveesti mieli tulevaisuusjuttuja, mutta positiivisin mielin mennään eteenpäin. Uutta musaa tulossa ja odotan että jengi pääsee kuulemaan niitä. (Haastateltava C.)

6 Johtopäätökset

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää miten esiintymisien peruuntuminen on vaikuttanut artistien sekä freelancemuusikoiden toimeentuloon, sekä haluttiin myös selvittää ovatko artistien toimintatavat tai toimintamallit muuttuneet pandemia-ajan seurauksena. Haluttiin myös tiedustella musiikkialan tulevaisuuden näkymiä, sekä oman artistiuran että alan yleisen tilanteen kannalta. Näiden tietojen perusteella haluttiin saada vastaus itse tutkimuksen pääongelmaan, eli miten koronaviruspandemia on vaikuttanut esiintyvien artistien sekä freelancemuusikoiden työllisyyteen.

Erilaiset esiintymiset ja musiikkiin liittyvät tapahtumat ovat olleet murroksen keskellä koronaviruspandemian vuoksi.

Haastatteluun osallistuneiden artistien ja freelancemuusikon vastaukset olivat monelta osin lähellä toisiaan, vaikka musiikkityylit ja esiintymiskokoonpanot vaihtelevat haastateltavien välillä. Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että esiintymisten peruuntuminen on ollut iso rahallinen menetys esiintyville artisteille sekä freelancemuusikoille, sekä tiputtanut työllistymisen minimiin. Kuten yksi haastateltavista, niin varmasti moni aiemmin suomen musiikkikentällä itsensä esiintymällä työllistänyt on varmasti samassa tilanteessa, eli joutunut hakemaan lisätyötä tai vaihtamaan alaan musiikkialan työllisyystilanteen romahtaessa käytännössä nolnaan.

Haastatteluista selvisi myös selkeä kaipuu live-esiintymisiä kohtaa, sekä yleisön ja ihmiskontaktin tärkeys esiintymisissä. Haastateltavat olivat yksimielisiä sen suhteen, ettei virtuaalisissa esiintymisissä päästä millään mittarilla samalle tasolle verrattuna normaaliin, livenä toteutettavaan esiintymiseen verrattuna. Myös rahallisesti normaalien live-esiintymisten koettiin olevan kannattavampia kuin virtuaaliset esiintymiset. Verrattaessa haastatteluista saatua tietoa teoreettiseen viitekehukseen, nähdään niissä paljon yhtäläisyyksiä koskien artistien sekä muusikoiden työllisyyteen liittyviä tapahtumia sekä menetyksiä. Tosin virtuaalisesti toteutettujen tapahtumien suhteen voidaan tutkimuksen kannalta todeta, että vaikka niiden todetaan tulleen jäädäkseen, suosivat esiintyvät artistit kuitenkin livetapahtumia niiden yli.

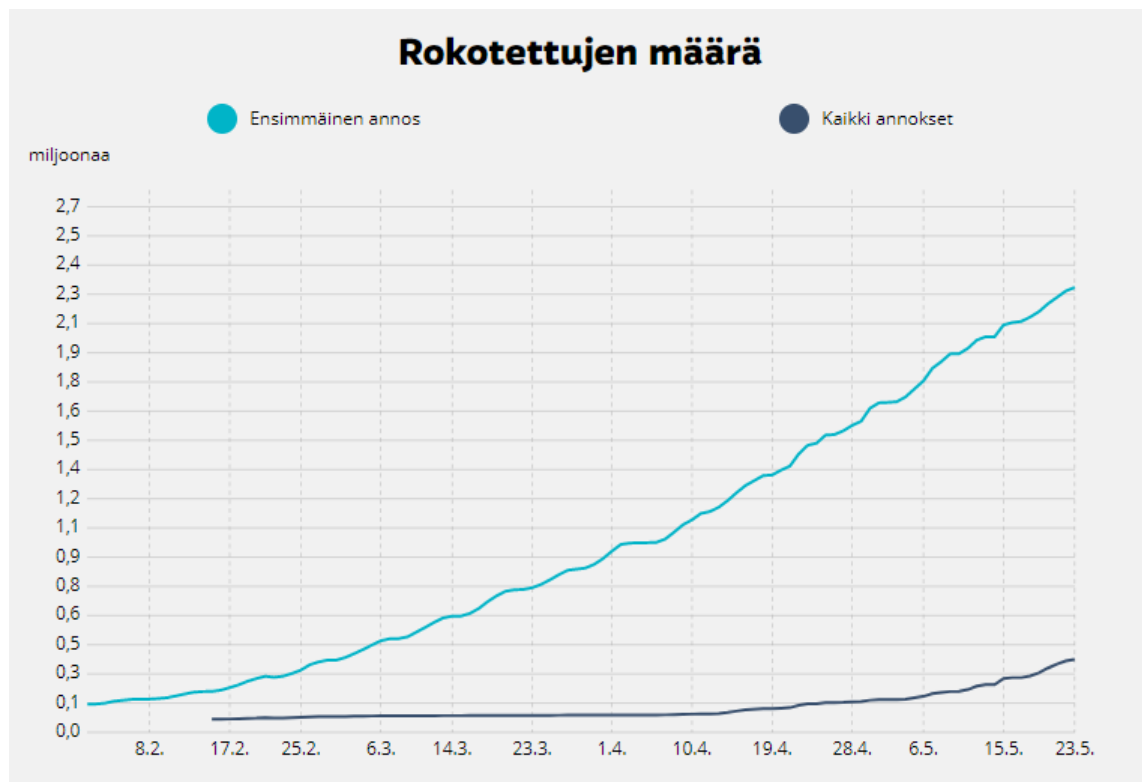
Tämän työn tutkimusotos jäi myös harmillisen pieneksi, sillä aikataulun sekä koronapandemian vuoksi haastattelujen sopiminen oli haasteellista. Jatkotutkimus saattaisi antaa laajempaa tietoa koskien alan tekijöiden kokemuksia pandemia-ajasta sekä

sen vaikutuksista tulevaisuuteen, jos se suoritettaisiin suuremmalle joukolle alalla toimivia ihmisiä.

Tutkimuksen luotettavuuden osalta koen, että tutkimus on otoksen pienuudesta huolimatta melko luotettava, sillä näen niiden olevan linjassa keskenään sekä teoriapohjan kanssa.

6.1 Lähitulevaisuuden näkymät

Hallitus linjasi 20.4.2021 uudet suuntaviivat koronaviruspandemiaan liittyvien rajoitustoimien- ja suositusten purkamiselle. Suuntaviivat rajoitusten purkamiselle on asetettu kuukausikohtaisesti, sillä pandemian kulku on vaikeasti ennustettava, ja tilanne maan eri alueilla on hyvinkin erilainen tartuntatapausten määrän osalta. Hallituksen tavoitteena on rakentaa rajoitustoimien purkamisen kautta siirtymää aikaan, jolloin suurin osa aikuisväestöstä on saanut vähintään yhden koronavirusrokotteen. Toukokuussa ensimmäisen rokoteannoksen oli saanut 41 % suomalaisista, ja kesän tavoitteena on, että 70 % suomalaisista oli saanut vähintään ensimmäisen rokotteen, jonka uskotaan romahduttavan tartuntamäärät suomessa. Toisen koronavirusrokotteen arvioidaan tuovan yli 90 % suojan koronavirusta vastaan.

Kuvio 8. Rokotettujen määrä suomessa. Päivitetty 23.5.2021 (THL, Yle.)

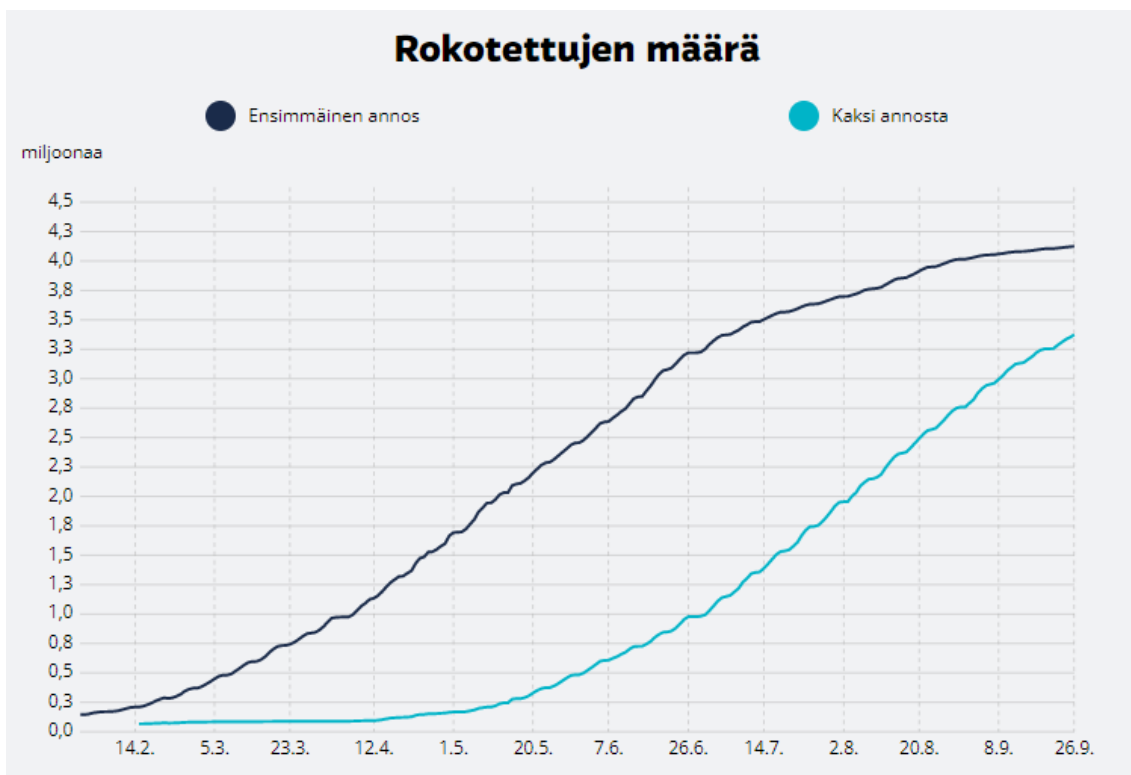
Hallituksen päätöksenteko rajoituksia ja suosituksia purettaessa on kuitenkin vaihteista, ja perustuu epidemiologiseen kokonaisarvioon sekä tilanteeseen. Toimenpiteiden kokonaisarviossa huomioidaan niiden hyväksyttävyyden väestön keskuudessa ja pitkittyvien rajoitusten haitalliset vaikutukset ihmisten hyvinvointiin, talouteen ja yhteiskunnan toimintaan kokonaisuutena. (Valtioneuvosto, 2021.)

Alla olevassa kuviossa (Kuvio 4.) esitetään kuukausikohtaisella tasolla suunnitelma rajoitusten poistosta, ja mahdollisesta paluusta normaalitilanteeseen, jos kaikki sujuu suunnitellusti. Tiivistettynä toukokuussa luovuttaisiin tiukoista rajoitteista, ja julkisten tilojen kuten kirjastojen ja museoiden avaaminen tapahtuisi säännellysti. Kesäkuun tavoitteena olisi lieventää kokoontumisrajoituksia, sekä vapauttaa ravintola-alaa koskevia rajoituksia, sekä aloittaa myös tapahtumien järjestämisen yleisömäärärajoituksin. Heinä- ja elokuun tavoitteena on asteittain luopua kokoontumis- sekä yleisötilaisuuksiin liittyvistä rajoituksista, vapauttaa sisätiloissa tapahtuva liikunta sekä muut aktiviteetit, sekä valmistella maan avausta myös mantereiden väliselle liikkumiselle.

Kuvio 9. Rajoitusten ja suositusten hallitun purkamisen tavoiteaikataulu keskeisiltä osin (Valtioneuvosto, 2021.)

Sosiaali- ja terveysministeriö antoivat hybridistrategian toimitasuunnitelman 7.9.2020, jonka tarkoituksena on avata yhteiskunta turvallisesti, ja valmistautua koronan jälkeiseen elämään. Tähän toimitasuunnitelmaan tehtiin viimeisin päivitys 23.6.21 (STM 2021:24), joka on tällä hetkellä voimassa oleva suunnitelma. Tavoitteena on myös edistää yhteiskunnan avoinna pitämistä sekä tukea sen epidemian jälkihoitoa, edistää taloutta sekä eri toimialojen jälleenrakennusta. Suunnitelman tavoitteena on ensin saavuttaa kohdeväestössä vähintään 80 % rokotuskattavuus, tai kaikilla halukkailla on ollut mahdollisuus ottaa kaksi rokotetta, jonka jälkeen eri rajoituksista sekä suosituksista luovutaan. Tällä hetkellä suomen väestöstä yhden rokoteannoksen saaneita on 73,7 % väestöstä, sekä kaksi rokoteannosta saaneita 60,7 % yli 12- vuotiaista suomen kansalaisista. (Kuvio 6.)

Kuvio 10. Yle 2021 b. Rokotettujen määrä suomessa 26.9.2021.

6.2 Opinnäytetyön arviointi sekä yhteenveto

Aloitin opinnäytetyön tekemisen tänä keväänä, ja työ valmistui syksyn aikana. Mielestäni valitsemani aihe oli ajankohtainen sekä mielenkiintoinen, sillä se liittyy tällä hetkellä

edelleen vallitsevaan koronaviruspandemiaan. En löytänyt aiheesta vastaavia tutkimuksia, joten koin sen olevan hyödyllinen tulevaisuuden kannalta.

Suurimmiksi haasteiksi koin tietojen hankinnan perustuvan lähinnä internetlähteisiin, sekä elävään tilanteeseen, eli tilanteen jatkuvaan muuttumiseen. Aiheen sekä teoriapohjan yhdistäminen aiheutti myös ajoittain ongelmia, mutta koen lopputuloksesta tulleen hyvän.

Mielestäni työssä saa hyvän kuvan tapahtuma- ja musiikkialan tilanteesta, ja koronaviruksen vaikutuksista alalle ja sen toimijoille. Työssä perehdytään myös tulevan kesän sekä alkusyksyn tulevaisuudennäkymiin, ja rajoitusten purkamisiin, jos kaikki sujuu ennusteiden mukaan. Koko maan rokotekattavuuden lähennellessä 80%, alkaa tulevaisuus näyttää valoisalta, niin koko musiikkialan kuten muidenkin pandemia-ajan rajoitusten takia kärsineiden alojen osalta.

Lähteet

Aura, V. Teosto 2020a. Miten luoda houkutteleva webinaari tai virtuaalitapahtuma 19.05.2021.

Luettavissa:

<https://www.teosto.fi/teostory/miten-luoda-houkutteleva-webinaari-tai-virtuaalitapahtuma/>

Luettu 21.5.2021

Finfo. Musiikkiteollisuuden käsite.

Luettavissa:

<https://finto.fi/ysa/sv/page/Y97568?clang=fi>

Luettu 26.9.2021.

Hulkko, P. Passoja, J. Piira, T. Vuoristo, K. Yrityksen toimintaympäristöt. Wsoy 1998.

Luettu 20.5.2021.

Hätinen, J. 2020. Rumba. Musiikkiala muistuttaa olemassaolostaan. #Oikeusmusiikkiin-kampanja täytti somen klo 14.

Luettavissa:

<https://www.rumba.fi/uutiset/musiikkiala-muistuttaa-olemassaolostaan-suomalaisilla-on-oltava-oikeus-ja-mahdollisuus-musiikkiin-vuonna-2021/>

Luettu 19.5.2021

Music Business World Wide. 6/2019.

Luettavissa:

<https://www.musicbusinessworldwide.com/the-major-labels-are-now-close-to-generating-1m-from-streaming-every-hour-but-global-growth-is-actually-slowing-down/>

Luettu 26.9.2021

Music Finland 2020a, Musiikkialan tilannekuva 4/20 – Koronatilanteen aiheuttamat tulonmenetykset heijastuvat musiikkialalle laajasti

Luettavissa:

<https://musicfinland.fi/fi/tutkimukset/musiikkialan-tilannekuva-2020-koronatilanteen-aiheuttamat-tulonmenetykset-heijastuvat-musiikkialalle-laajasti>

Luettu 16.5.2021

Music Finland 2020b. Musiikkialan tilannekuva päivitty 8/20 – Korona vie elävän musiikin arvosta noin 70 prosenttia.

Luettavissa: <https://musicfinland.fi/fi/tutkimukset/musiikkialan-tilannekuva-2020-paivitty-korona-vie-elaevaen-musiikin-arvosta-noin-70-prosenttia>

Luettu 16.5.2021

Music Finland 2020c. Musiikkialan koronatilanne, loppuvuosi 2020 ja alkuvuosi 2021.

Luettavissa:

<https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/music-finland/Koronatuet-final-01.pdf>

Luettu 19.5.2021

Muikku, J. Musiikkikustantajat. MPA Finland. Blogi: Suomen musiikkibisnes vuonna 2025. 11.2.2021

Luettavissa:

<https://www.musiikkikustantajat.fi/2021/02/11/suomen-musiikkibisnes-vuonna-2025/>

Luettu 20.5.2021

Musiikkituottajat IFPI. 2020a. Suomen äänitemarkkinat 2020.

Luettavissa:

<https://www.ifpi.fi/wp-content/uploads/2021/03/Vuoden-2020-Suomi-aanitemarkkinat-julkaistava-final-19032021.pdf>

Luettu 26.9.2021.

Musiikkituottajat IFPI. 2020b.

Luettavissa:

<https://www.ifpi.fi/uutiset/2019/11/levykaupoille-vuosikymmenen-ensimmainen-plusvuosi/>

Luettu 26.9.2021

Statista. Use of digital services for streaming music before and during the COVID-19 outbreak in Finland in 2020.

Luettavissa:

<https://www.statista.com/statistics/1147712/coronavirus-impact-on-the-use-of-digital-services-for-streaming-music-in-finland/>

Luettu 26.9.2021

Statista. Music Streaming: Who pays best?

Luettavissa: <https://www.statista.com/chart/13407/music-streaming-who-pays-best/>

Luettu 26.9.2021.

Teosto 2020b. Ajankohtaista. 6/2020.

Luettavissa:

<https://www.teosto.fi/adressi-luovan-tyon-tekijoiden-tyottomyyysturvasta-luovutettiin-ministeri-pekoselle/>

Luettu 23.5.2021.

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos. Tiedote. 29.1.2020

Luettavissa:

<https://thl.fi/fi/-/matkailijalla-todettu-koronavirustartunta-lapin-keskussairaalaassa>

Luettu. 20.5.2021

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja. Alueelliset kehitysnäkymät, 2021:31.

Luettavissa:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163076/TEM_2021_31.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Luettu 15.5.2021

Tilastokeskus. Koronavirus, Julkaistu 28.8.2020, päivitetty 15.3.2021

Luettavissa:

<https://www.stat.fi/ajk/koronavirus/koronavirus-ajankohtaista-tilastotietoa/miten-vaikutukset-nakyvat-tilastoissa/talouden-tilannekuva>

Luettu 15.5.2021

Teosto. Spotify avattuna 6.4.2021.

Luettavissa:

<https://www.teosto.fi/teostory/spotify-avattuna-uusi-sivusto-paljastaa-tietoja-yhtion-rahavirroista/>

Luettu 26.9.2021.

Valtioneuvosto. Sosiaali- ja terveysministeriö, valtioneuvoston viestintäosasto. Tiedote 132/2020a

Luettavissa:

<https://valtioneuvosto.fi/-/10616/hallitus-paatti-suosituksista-koronaviruksen-leviamisen-hillitsemiseksi>

Luettu 16.5.2021

Valtioneuvosto. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Tiedote 252/2021b

Luettavissa:

<https://valtioneuvosto.fi/-/10616/hallitus-linjasi-tukipaketista-kulttuuriin-taiteeseen-liikuntaan-ja-tapahtuma-alalle>

Luettu 19.5.2021

Valtioneuvosto 2021c. Tiedote.

Luettavissa:

<https://valtioneuvosto.fi/-/10623/hallitus-antoi-eduskunnalle-vuoden-2021-toisen-lisatalousarvioesityksen>

Luettu 19.5.2021

Valtioneuvosto. Valtioneuvoston julkaisuja 2021:42d

Luettavissa:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163030/VN_2021_42.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Luettu 23.5.2021

Viitala, R. Jylhä, E. Edita 2013, Liiketoimintaosaaminen: Menestyvän yritystoiminnan perusta. E-kirja.

Luettu 20.5.2021. Vaatii käyttöoikeuden. Linkki verkkoaineistoon:

<https://www.ellibslibrary.com/book/978-951-37-6412-8>

Vilka, H. 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä: ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. Jyväskylä: PS-kustannus.

Luettu 20.5.2021. Vaatii käyttöoikeuden. Linkki verkkoaineistoon:

<https://www.ellibslibrary.com/book/9789523701236>

Liitteet

Liite 1. Haastattelurunko

Haastattelukysymykset

1. Miten koet esiintymisten peruuntumisen vaikuttaneen toimeentuloosi? (tulot laskeneet/pysyneet samana)
2. Millä tavoin ammatinharjoittamiseen liittyvät *työtehtävät* (palaverit, studiosessiot, keikat) ovat muuttuneet koronapandemian aikana?
3. Millaisena olet kokenut etänä toteutettavat esiintymiset suhteessa normaaleihin live-keikkoihin? (yhtä helppoa/stressaavaa, miten valmistaudut ym.)
4. Koetko pandemia-aikana tehtyjen kappaleidesi laadun muuttuneen verrattuna normaalitilanteeseen? (esim. studiosessiot etänä)
5. Jos pandemia-ajan käytännöt musiikkialalla jatkuvat, niin koetko että se voisi vaikuttaa motivaatioosi jatkaa uraasi musiikintekijänä/esittäjänä? (plan B?)
6. Koetko saaneesi omalta levy-yhtiöltäsi riittävästi tukea pandemia-aikana?
7. Oletko joutunut harkitsemaan/hankkimaan jonkinlaista lisätyötä nykyisen työnkuvasi ohelle? (tulojen ollessa pandemian aikana epävakait)

Haastattelut toteutettiin 19.5.2021

Yhden haastattelun kesto n. 30min